

Sygn. akt III PO 6/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 sierpnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maciej Pacuda (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania J. W.

od uchwały Krajowej Rady Prokuratury Nr .../2013 z dnia ... 2013 r. w sprawie przeniesienia w stan spoczynku Pani J. W. prokuratora Prokuratury Rejonowej wobec uznania przez Komisję Lekarską Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolną do pełnienia obowiązków Prokuratora, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 sierpnia 2013 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą Nr .../2013 z dnia ... 2013 r., po sprostowaniu oczywistej omyłki zarządzeniem Wiceprzewodniczącego Krajowej Rady Prokuratury z dnia ... 2013 r., J. W. została przeniesiona w stan spoczynku z dniem 27 lipca 2012 r. wobec uznania jej przez Komisję Lekarską Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,

orzeczeniem z dnia 10 kwietnia 2013 r. za trwale niezdolną do pełnienia obowiązków prokuratora.

W odwołaniu – wnosząc o uchylenie uchwały – J. W. wytknęła niedoręczenie jej orzeczenia lekarskiego, na podstawie którego wydano uchwałę. Podniosła także, że oparcie uchwały na orzeczeniu lekarskim wydanym zaocznie, bez badania lekarskiego zainteresowanego, narusza art. 70 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r. Nr 427 ze zm.; dalej – Prawo o u.s.p.) w związku z art. 62a ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 ze zm.; dalej – ustawa o prokuraturze). W ocenie skarżącej, nie można wydać orzeczenia o niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego lub prokuratora bez uprzedniego zbadania, a oparcie orzeczenia tylko na analizie dokumentacji lekarskiej jest niedopuszczalne. Pogląd ten wywiodła z art. 71 § 2 Prawa o u.s.p., w myśl którego sędziego może być przeniesiony w stan spoczynku, jeżeli bez uzasadnionej przyczyny nie poddał się badaniu, o którym mowa w art. 70 § 2. Stwierdziła, że do sędziego i prokuratora nie ma zastosowania § 4 ust. 2 rozporządzenia z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz.U. Nr 273, poz. 2711) dopuszczający orzekanie w trybie zaocznym. Wskazała także na naruszenie art. 70 § 2 Prawa o u.s.p. w związku z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze przez dokonanie błędnej wykładni polegającej na przyjęciu, że prokurator przełożony może wystąpić z żądaniem zbadania niezdolności do pełnienia obowiązków przez prokuratora i wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w czasie, w którym prokurator zachowuje prawo do wynagrodzenia, czyli przed upływem roku niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, udokumentowanej zwolnieniem lekarskim. Podniosła, że prokurator powinien mieć takie same szanse na leczenie, wyzdrowienie i powrót do pracy, jak każdy inny pracownik, który - zanim zostanie uznany za niezdolnego do pracy - ma prawo leczyć się i dochodzić do zdrowia, bez jakiegokolwiek ingerencji ze strony pracodawcy, dzięki prawom do zasiłku chorobowego (182 dni) i świadczenia rehabilitacyjnego (12 miesięcy). Skarżąca stwierdziła, że w jej przypadku uruchomienie procedury prowadzącej do orzeczenia trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków prokuratora nastąpiło zaledwie po upływie 2 miesięcy i 10 dni

od dnia rozpoczęcia okresu zwolnienia lekarskiego od pracy i zostało zapoczątkowane przedwcześnie. Dowodzi tego zaświadczenie lekarskie z dnia 17 czerwca 2013 r. wystawione przez dr hab. n. med. F. R., w którym stwierdzono jej zdolność do pełnienia obowiązków prokuratora. Powołując się na uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2012 r., III PO 4/12 (niepublikowane), skarżąca podniosła, że w celu rozwiania wszelkich wątpliwości Krajowa Rada Prokuratury powinna skorzystać z możliwości zwrócenia się do biegłego sądowego lub kilku biegłych albo do odpowiedniego instytutu naukowego lub naukowo-badawczego o wydanie opinii.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na podstawie art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze, do prokuratorów stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 2-5, między innymi art. 73 § 2 Prawa o u.s.p. ustanawiający tryb odwołania do Sądu Najwyższego od decyzji Krajowej Rady Sądownictwa w sprawach przeniesienia sędziego w stan spoczynku. Z odesłania tego wynika, że przedmiotem postępowania odwoławczego jest kontrola zgodności uchwały Krajowej Rady Prokuratury z prawem. Uwzględniając kognicję Sądu Najwyższego określoną w art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm.), wynikającą ze stosowania do postępowania przed Sądem Najwyższym przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej (por. art. 44 ust. 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2012 r., III PO 6/11, niepubl.), należy stwierdzić, że nie obejmuje ona merytorycznej oceny sprawy rozstrzygniętej w uchwale (por. także pkt 5 uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK–ZU 2008 nr 4A, poz. 63 i ugruntowane w tej kwestii stanowisko Sądu Najwyższego).

Postępowanie przed Krajową Radą Prokuratury w sprawach indywidualnych dotyczących przedmiotu objętego niniejszym sporem następuje według procedury przewidzianej w art. 70 § 1 Prawa o u.s.p. w związku z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze, zgodnie z którą prokuratora przenosi się w stan spoczynku, jeżeli z powodu choroby lub utraty sił został uznany przez lekarza orzecznika Zakładu

Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków. W związku z tym nie można wytknąć Krajowej Radzie naruszenia przepisów postępowania obowiązujących lekarza orzecznika, przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy. Po stronie Rady nie istnieje prawny obowiązek doręczania orzeczenia lekarskiego. Krajowa Rada Prokuratury, stosownie do § 19 jej regulaminu (załącznika do uchwały nr 3/2010 z dnia 5 października 2010 r.), doręcza uczestnikom postępowania pisma. Akta sprawy, w których składane są dowody, są dostępne dla uczestników postępowania, którzy mogą je przeglądać w siedzibie Rady i sporządzać na swoje potrzeby odpisy lub wyciągi. Mogą też otrzymać odpisy i wyciągi z potwierdzeniem zgodności z oryginałami (§ 19 ust. 3 i 4 regulaminu).

Sąd Najwyższy w dotychczasowym orzecznictwie przyjmuje, że podjęte we właściwym trybie orzeczenie lekarza orzecznika staje się elementem postępowania przed Radą (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2005 r., I UK 359/04, OSNP 2006 nr 9-10, poz. 156, z dnia 10 czerwca 2003 r., III KRS 3/03, OSNP 2004 nr 12 poz. 217, z dnia 19 stycznia 2005 r., III KRS 9/04, OSNP 2005 nr 12, poz. 182). Stosownie do art. 24c ust. 1 ustawy o prokuraturze, orzeczenie lekarskie jest dokumentem wymaganym przepisami prawa, który Rada uwzględnia przy podjęciu decyzji w indywidualnej sprawie. Nie dyskwalifikuje orzeczenia lekarskiego wydanie go zaocznie, bez badania prokuratora. Orzeczenie lekarza orzecznika może być wydane bez bezpośredniego badania osoby, co do której stanu zdrowia się wypowiada, jeżeli do wydania orzeczenia wystarczy dokumentacja dołączona do wniosku (por. § 4 ust. 2 rozporządzenia z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy). Orzeczenie wyłącznie na podstawie analizy dokumentacji lekarskiej jest dopuszczalne także wobec sędziów i prokuratorów, których usprawiedliwione niestawiennictwo przed lekarzem orzecznikiem nie powoduje skutku określonego w art. 71 § 2 Prawa o u.s.p.

Należy podnieść, że przed podjęciem zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Prokuratury w rozpoznawanej sprawie, Sąd Najwyższy dwukrotnie (w wyrokach z dnia 21 sierpnia 2012 r., III PO 6/12 i z dnia 15 stycznia 2013 r., III PO 16/12) uwzględniał zarzuty odwołań prokurator J. W od uchwał Krajowej Rady Prokuratury

w przedmiocie przeniesienia jej w stan spoczynku, najpierw z dnia 8 maja 2012 r., a następnie z dnia 15 stycznia 2013 r., dotyczące braku wszechstronnego rozważenia orzeczenia Komisji Lekarskiej. Zarzuty te dotyczyły orzeczeń lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 3 stycznia 2012 r. i Komisji Lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 marca 2012 r. W obecnym postępowaniu prowadzonym ponownie po uchyleniu uchwały z dnia 15 stycznia 2013 r. Krajowa Rada Prokuratury uzyskała nowy, niebrany poprzednio pod uwagę dowód. W dniu 17 kwietnia 2013 r. Prokurator Okręgowy w S. przesłał Krajowej Radzie Prokuratury kopię pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Departamentu Orzecznictwa Lekarskiego w W. adresowanego do J. W. informującego, że w związku z kontrolą prawidłowości orzekania w jej sprawie, przeprowadzoną w trybie nadzoru nad wykonywaniem orzecznictwa o niezdolności do pracy, sprawa została przekazana do rozpatrzenia przez komisję lekarską. W wyniku analizy postępowania orzeczniczego wydano orzeczenie Komisji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z dnia 10 kwietnia 2013 r., w którym stwierdzono, że odwołująca się jest trwale niezdolna do pełnienia obowiązków prokuratora. W uzasadnieniu ustaleń orzecznich, dokonanych po analizie dokumentacji medycznej zawartej w aktach oraz opinii specjalistycznej konsultanta Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Komisja stwierdziła, że rozpoznana u niej choroba powoduje trwałe naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym pełnienie obowiązków prokuratora. Rada trafnie dostrzegła, że nowe orzeczenie Komisji Lekarskiej weryfikuje poprzednie orzeczenia lekarza orzecznika i Komisji Lekarskiej pod względem merytorycznym i formalnym (por. art. 14 ust. 5 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i § 12 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 r.), a jego ocena, uwzględniająca, że zgromadzona dokumentacja była kompletna, nie budzi wątpliwości.

Zaświadczenie lekarskie z dnia 17 czerwca 2013 r. wystawione przez dr hab. n. med. F. R., które potwierdza zdolność odwołującej się do pełnienia obowiązków prokuratora, stanowi nowy dowód, niedopuszczalny w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Może być jednak uwzględniony w trybie przewidzianym w art. 45 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, zgodnie z którym, w razie

ujawnienia nowych okoliczności Rada może z urzędu lub na wniosek uczestnika postępowania ponownie rozpatrzyć sprawę. Należy również wskazać, że na podstawie art. 74 § 1a Prawa o u.s.p. w związku z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze, prokurator przeniesiony w stan spoczynku z przyczyn, o których mowa w art. 70 § 1, ma prawo powrotu na stanowisko zajmowane poprzednio albo stanowisko równorzędne poprzednio zajmowanemu, jeżeli przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków, wydane przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W celu wykonania prawa powrotu do służby, prokurator zgłasza Krajowej Radzie Prokuratury taki zamiar, a Rada w terminie miesiąca wydaje w tej sprawie decyzję. Od decyzji negatywnej przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego.

Zarzut naruszenia art. 70 § 2 Prawa o u.s.p. w związku z art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że prokurator przełożony może wystąpić z żądaniem zbadania niezdolności do pełnienia obowiązków prokuratora przed upływem roku niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, jest niedopuszczalny, pozostaje bowiem w kolizji z wykładnią wskazanych przepisów zastosowaną przez Krajową Radę Prokuratury w zaskarżonej uchwale w wyniku wiążącego ją wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2012 r. (III PO 6/12) uchylającego uchwałę Nr 346/2012 z dnia 8 maja 2012 r. (art. 398²⁰ k.p.c.).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy oddalił odwołanie (art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa i art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze).